

Előfizetési árak:

Égész évre 5 frt - kr.
Fél évre 2 frt 50 kr.
Negyed évre 1 frt 25 kr.

Kiszágitások, kőnyomtatások
Minden a lap szélénél részek által
kibontva a szerkesztőség felé...

Megjelen vasárnaponként.

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI ÉS VEGYESTARTALMU HETILAP.

Hirdetési árak:

Egy négyhasábos petitior
Ára bélégen kívül 8 kr.

Hivatalos hirdetések
100 szög 2 frt 30 kr bélyeggel együtt.

Egyes szám ára 10 kr.

Husvét ünnepe.

(D.) A francia konventben történt, hogy midőn La Reverrière Lepaux a le-
tiprotit katolicizmus helyébe új vallását,
a teofilantropizmust, bemutatta s váltig
erősíté, hogy annak elterjesztése a leg-
természetesebb s a legszükségesebb dol-

S mi volna az? Kérdezte a szónok.
Őmek, válaszolá Talleyrand, szenvednie,
keresztre feszítetté, meghalnia s har-
madnapra fel kell támadnia, amint ezt
Jézus Krisztus tevő. . . És a teofilantropi-

A századok folyásába vésődött be e
nagy ténynek emléke s mi csak oly áhi-
tattal üljük meg a husvétet, mint meg-
ülték régen elődeink jó sorsban és
bal sorsban egyaránt, a katakombák mé-
lyén csakugy, mint a később emelt nagy-
szerű dómokban. Mert az egyház sorsa

Ki is mondhatná el mind azt a sok
külső változást, amelynek keretében az
egyház ünnepelte már a maga husvétjét?
Amint nincs az államok között egy is,
mely egykoru volna az egyházzal; amint
nincs trón oly régi, mint a pápai trón;
úgy nincs is történelem, mely oly válto-
zatos eseményekkel volna telve, mint az
egyháztörténelem. Az emberi intézmé-
nyeket az idő nemcsak megpróbálja, de

előbb-utóbb megőrli, az enyészetnek adja
át; a régi trón helyébe újat emel, a régi
nemzet fölő újat toboroz s földterületen-
kint újból kezd a történetet. Az egyhá-
zon is próbálkozott, tépte, emésztette
rajta az emberit; ráuszította a fegyve-
res ellenségeket: Nerókat, szép Fulpö-
ket, Bismarckokat; önkébelében támaszt-
ott ellenségeket: Ariusokat, Luthereket,
Dollingereket; keleten-nyugaton, ott Bi-
zancot, itt Angliát, Germániát tépte le
róla; leghivebb országaiban gallikániz-
must, jözefinizmust támasztott ellene és
az egyház csak tovább folytatja pályafu-
tását, folyton tovaterjedve. A husvét
ugyanaz ma, mi volt 18 század előtt -
a diadal ünnepe.

Az idő megviseli az embereket, de
nem viseli meg az egyházat, mert az Iste-
nen műve ez az emberek között s egy
egész világra szól. Valamennyi ország,
valamennyi földrés az ő területe. Emitt
küzd, amott elnyomva nyög; másutt bé-
kének örvend, egy másik helyen ismét a
szenvedés kiáltáival új hódításokat tesz.
Mellette, körülötte vagy éppen ellene
mozog egy egész világ.

Krisztus azt mondotta: én meggyöz-
tem a világot s ezt a megvihatatlan erőt
oltotta egyházába. Az egyháznak is, mint
alapítójának, vannak nagypétekjei, van-
nak Golgothái is, de van állandóan hus-
vétja is, ma úgy mint régen és lesz
minden időn át.

Magyar egyházunk, mint az öszs-
egyház tagja, ugyanezen sorsnak a ré-
szese. S ha az idei husvétünk a kormány
egyházpolitikájáa folytán oly szomorú időbe
esik, hogy nemcsak az egyház hitelvei
fenyegetve vannak, hanem a nemzet ke-
resztény tradíciói ellenére még a feleke-
zetlenségnek is szentélyt akarnak emelni;
az szomorú lehet a nemzetre, harcot je-
lelhet az egyházra, melyhez az régen
szokott, de az egyház vesztét nem je-
lelheti soha.

Ez különben mind csak fokozása
annak a viharoknak, mely e század folya-
mán ismételtén kitört már egyházunk fe-
lett, halálán a jötteményeknek, melyek-
ben az az országot fenállása óta része-
sítette. Szomorú a mai husvétünk, de
nem új s nem is meglepő.

1840-ben az egész országban min-
den megyeházon rendkívüli törvényszék

állítottat fel, mely rögtön maga elé idézte
a kath. papot, ha az a vegyesházasságot
reverzális nélkül ünnepiesen megáldani
nem akarta s a büntetés az 1647. évi
14-ik t.-c. alapján, melyet úgy rántottak
elő, 600 pengő forint volt. Az első ilyen
pert Kossuth Lajos a kath. Mészleányi
Terézrel akasztott a pest-belsővárosi
plebánus nyakába. A nyitrai rendkívüli
tvszék gr. Apponyi Lajos, Majláth Imre,
Borsiczky István, Balogh János, br. Je-
szenák János, Zsembery József, Justh
József, Vancsay Pál s Ghyecz Károly ta-
gokból állott. Nevezetes ülése Bossányi
Simon másodalispán elnöklete alatt 1841.
július 28-án volt, midőn a szobotisti és
rohovi plebánusok felett ítélt.

Ezután jött 1848, a párisi februári
forradalom eszméivel telt idő. A kath.
magyar egyházat uralkodó jellegétől meg-
fosztották, a bevett vallásokkal egyenlő-
sítették, de midőn nyomban önkormány-
zatot kért, ápril 7-iki esti ülésében a
pozsonyi diéta Kossuth Lajos vezetése
alatt azt felelte neki, hogy „elkészt.”
Így aztán az egyenlőség dacára a hely-
tartótanács kezéből a parlamentni többség
esélyeitől függő s felekezeten miniszte-
rium markába került - nyakig. Midőn
a legutolsó jobbagy is örült a szabad-
ságnak, midőn a papság önként mondott
le a tizedről, akkor verték rabigába az
egyházat.

Jött 1868. A már előbb megkötött
kath. egyházunk iskoláit kezdték államo-
sítani, hogy miután az alapok, az egye-
tem, a püspöki székek s az egyházi dig-
nitások már az állam kezében voltak,
ezt a teret is lefoglalja. Ezután az 53.
t.-c. 12. §-ával meghamisították a ke-
resztység fogalmát s állandó bajok forrá-
sát nyitották meg benne. Ezenkívül az
53-ik t.-c. 8-ik §-ával kapcsolatban a
48-ik t.-cikkkel minden kath. házasságot
felbonthatóvá tettek s ezzel jutalmazták
az aposztaziát.

Most 1894-ben ezek hegyibe sok
előző zaklatás után jön a házasság pol-
gáriásítása, a felekezeti szentesítése
s sok egyéb.

Nem első szomorú husvétja ez
tehát magyar egyházunknak a jelen
században. De reményünk azért nem inog
meg, az egyház történelme bennünket
bátorságra tanít; mert küzdve szokott

felvirulni az egyház. A jelen bajok fog-
nak csak támasztani nálunk lelkes ka-
tholikusokat, kik megvédik anyjukat s
fokozott szeretetre gyulladnak iránta. El-
lenségeinket elsepri az idő s egyházunk
sértetlenül fog fenállani. A jelekből ol-
vassuk, hogy még jobb idők jönnek rák;
avagy minék a jele itt Nyitrán is ez a
lap s a virágzó kath. kör? Mikor volt
ez nekünk?

Igen, a husvét mindig biztató re-
ménye a viszontagságokkal küzdő kato-
likusnak.

A Kossuth-gyász Nyitrán.

Azon általános hullámverés, mely Kos-
suth haldoklása alkalmából az egész orszá-
got elárasztotta, Nyitrát sem kerülte el. A
fővárosi sajtó öszönő hírei mozgalomba
hozták az egész országot. Kitünő technika-
val feldolgozott értesítései más ember halá-
lánál is élénk visszhangot keltettek volna a
nagy közönségben, hátha még az illető Kos-
suth Lajos is hozzá.

Kossuth szereplése három részre osz-
lik, 1848-ig eddig Magyarországon, 1866-ig
eddig egész Európán és végül a 66-iki évek-
től mostanáig, a mikor voltaképen már a
történelemé.

Az utóbbi három évtized alatt csak
mint egy naprendszerünk keretéből eltávo-
zott üstökös mozgott a távoli szférákban,
anélkül, hogy tenyeges egyenes befolyást
gyakorolt volna a politikára. De a messze
távolban is megemlékeztek fényes szerepé-
ről e hon lakói, hogy egykor tündöklő ko-
meta módjára, ekesszólásának lángpallosával
mozgalomba hozta az egész országot, láng-
elmejének vakító fényével szemképrázató
látványt nyújtott a század első felében az
ahoz nem szokott emberiségnek, midőn eré-
lyének, akaratának, alkotó tehetségének szí-
derikus súlyával kiközösítette sarkából az
egész politikai világréndszert. De aktív sze-
repe a kiegyezés óta befejezve lón.

Csak most utójára, midőn az üstökös
mulandó magva már szétpattanóban volt,
bolygatta meg a már megállapodásra jutott
keringést, jeleül, hogy mily roppant vonz-
erőt gyakorolt ő az országra, dacára azon
mérhetlen távolságnak, mely a mai nemze-

biztos abban, hogy ezek néhány év múlva
bő termést hoznak. A háziasszony pedig a
zöldség körül szorgoskodik, mely egész évi
konyhaszükségletét fogja képezni.

A jámbor hívek a delutántól husvét
vasárnapjáig terjedő időt ima, böjt és ala-
mizsnálkodás közt töltik. A jó családanya
vaesora után egybegyűjti gyermekeit, meg-
oktatja őket mindarra, ami egykor ez éjjel
történt s lefekvés előtt buzgó imát mond
velők a szenvedő Jézushoz.

Míg a lakosok egy része alomra hajtja
fejét, addig a másik része az éjt virrasztva
imával és a passio olvasásával tölti.

Alig köszönt be az év legszomorubb
napja, a nagyvénnek, már léptek zaja hall-
ható. A felnöttek legnagyobb része kora haj-
nalban keresztutat jár. Egyik a kertbe vo-
nul a rügyező fák alá, a másik a temető
kápolnájába siet, a harmadik az ut mellett
álló kereszthez megy, hogy ott buzgó imát
rebejen Istenhez, kinek egyszülött Fia egy-
szer ez éjjel a bűnös emberi nemért annyit
szenvedett s magába szállva es bűnös volt-
tát beismerve a bánat könnyeivel meglá-
gyítsa Annak legszentebb szívet, ki kereszt-
halálával bennünket e napon megváltott.
Miután a fájdalommal telt szív mindannyi-
szor talál gyógyító irt sebere, valahányszor
buját, bánatot mással megosztja: annál na-
gyobb lelki nyugalmat érez akkor, ha a
legbuzgóbb áhitat s a legmélyebb alázat
hangján Istennel bűnbocsánatért esdő fo-
hászai, sóhajai a meghallgatás reményét biz-
tosítják számára. Megkönyebbülve távozik
mindenki az ima és elmékedés e helyéről;
a férfiak hajdon föl, a nők a legnagyobb
csend és áhitat közt térnek lakásukra.

A régi időből fennmaradt s a nép ajkán
elő babonák szerint a boszorkányok ez időt
testük megtisztítására fordítják, a mennyi-

TÁRCA.

Husvétli szokások Nyitramegye német-
ajkú lakóinál.

Itt a tavasz s vele ez évszak legszebb
ünnepe: a husvét. A természetnek hosszú
álmából való felébredést, feltámadását jelzi
az egyik, a világ Megváltójának halottaiból
való dicső feltámadása emléket örökíti meg
a másik. Mindkettő fennen hirdeti az élet
diadalát a halál felett.

Új élet, lelkesedés, öröm mutatkozik
most mindenütt, a merre csak szemünk vi-
lága elhat. Megyénk németajkú lakóinak hus-
vétli szokásaiban is ezt találjuk.

Vívásnapján minden háznak ura
gyermekével vagy csodájével csomóba kötött
barkafüzágakat (Kitzala) küld a templomba
szentesítve. E szent ténykedés után jaj
annak, ki ez ágakat profán célra merné for-
dítani! A családanya úgy örzi őket, mint
valami szent ereklyét. Nem marad a szobá-
ban egy kép sem, melyet egy-egy ágacska-
val fel ne díszítené, hogy ezek aztán késő
őszig mint villámhárítók szerepeljenek a
a házban. Sokan a szentesítés után egy két
barkát le is nyelnek, hogy megóvja őket
arra az évre minden betegségtől.

Ebéd után a házigazda, néhány barka-
füzággal kezében, szokott komolysággal a
megelhetes főforrásához: a szántóföldre megy.
Odaerre a gond barázdái elsimulnak arcan,
ha látja nagy fáradtsággal megmunkált szán-
tóföldjén a buja vetések szép zöldelését.
Aggodalmát öröm váltja fel, mert minden
csak reményével kecsegtet. Hogy vérmes

reménye később meg ne hiúsuljon, az ága-
kat ott rövid fohász kíséretében különböző
helyeken földbe tűzi, ótalmul a vízáradás és
jegeső ellen. A gondos háziasszony pedig
ezalatt elrejtli a többi ágat a gyermekek
szeme elől, hogy éjféli órák alkalmával elő
vehesse s ima között tűzre tehesse, mert ez
legjobb biztosítja a házat az elemi csap-
ások ellen.

Zöldesítőtőlön, kit betegsége, vagy sür-
gős dolga házhöz nem köt, a templomba
siet. Mi vonzza őket már kora reggel e szent
hajlékba? Nem más, mint a husvetra való
előkészület, a lelki öröm megszerzése. Sokan,
igen sokan, miután eddig nem tehettek, ma
szabadítják meg lelküket a bűn halálától s
magukhoz veven annak legszentebb testét,
ki az oltáriszentségben, melyet e napon
szerzett, folyton köztünk lakozik, méltán
örvendhetnek, mert husvetra ok is új életre
ébrednek, feltámadnak. A ki otthon maradt,
az kezeletben van a templomban, s várva
várja a harangszót. Amint Gloriakor meg-
szólal ez, mindenki abba hagyja munkáját
és vagy a közel levő patakhoz siet, vagy a
háznál levő vizes edényt ragadja meg, hogy
kezet és arcát megmossa, mert ennél nincs
jobb orvosság a szeplő ellen. Egyik-másik
gazda aztán a kert fele irányozza lépteit,
hogy a fákot megrázza, azaz felebressze
hosszú álmukból, mert csak így teremnek
bő gyümölcsöt. A szomoruan álló, már-már
kiszolgált vén fához pedig baltával lép és
így szólítja meg: „Vagy teremj, vagy ki-
váglak.”

A harangokat ezután nagyszombatig
„megkötözik”, hogy az egyház e legszomo-
rub napjaiban, mikor minden gyászt ől,
vegyes erzelmelet keltő hangjuk is elnémul-
jon. Csak a toronyóra egyhangú ütése jelzi
egy-két községben az időt, a többiben pedig

csak a tompán zúgó kereplő hangja hívja
fel a népet az Angyali üdvözlőtre, vagy a
ceremóniákra. Minthogy azonban e nem
epen erős hangok a gondokba elmélyedt
ember figyelmét sok-szor kikerülik, sőt a
távolba ritkán hallhatók, Német-Prónán a
legpontosabb időjelző az élmes fiúk leg-
kedveltebb nagyhíti játékszere.

Minden idő meghozza a maga örömeit,
még a nagyhet is. Alig malik el a farsang,
a gyermek már a nagyhetre gondol. Folyton
kér, rimánkodik a szülőnek, hogy vegyen
neki a nagyhet utolsó napjain a templomban
használatos, a csemetyűt pótló kalapácsot
(Klopatsch) hasonlót. A szülő megteszi ki-
vanságot. Nemelyik még tetőzi gyermeke
örömet, a mennyiben e napon a torony ke-
replőjével hasonlóval lepi meg. Nincs is ak-
kor boldogabb teremtmény nálánál. Nehány
perc múlva már tudja minden szomszédgye-
rek, minden jó pajtas. Meg is nezi es kri-
tizálja mindenik. Mikor aztán az Angyali
üdvözlő, vagy a ceremóniák ideje elérke-
zik, kiviszi a kereplőt a ház elé, körüláll-
ják kalapácsaikkal és forgattyúikkal s jól-
lehet ezeket reggeltől estig folyton rázzák,
most néma csendben várják a torony kerep-
lőjével való jeladást. Az óra üt. A gyermek-
sereg még leleketet is elfojtja, hogy még
ezzel se zavarja a csendet. Amint megszól-
lal a torony kereplője, egyszerre, mintegy
varázsütésre, rákezd valamennyi s nem is
hagyják abba, míg el nem fáradsnak.

A nép nyugodtan tñri a nagy zajt,
mert mindenki visszaemlékszik arra, hogy
ily korban őket sem háborgatta senki örö-
mük nyilvánításában, meg aztán legalább
tudják, hány óra van.

A zöldség az asztalról a legtöbb esa-
ládnál elmaradhatlan e napon.
Delután a gazda a fákot oltja, mert

dekét a 45 év előtt való korszaktól elválasztja. Ez az üstökös most szétrobbant, óriási szellemek hulló darabjait szereszéjjel vetette az egész világegyetemben és gyujtanak azok mindenütt, a hová az izzó materia esett, Londonban, Washingtonban, Párisban egyaránt, de a természetes vonzerónél fogva nagy lelkeknek legtöbb darabja ez országra hullott s mint egy tüzes eső lángra gyujtotta az egész magyar nemzetet. A ki nem hiszi, hogy a hulló töredékek száraz, fokekony anyagra találtak, ám nezzé meg az ország minden részéből előtörő tavrátvillamokat, melyek a láthatár minden részéből cikáznak felénk, mutatva, hogy mily roppant óriási a hatás, mely a háromszázados magyar ellenék legnagyobb lángszellemének rombadőlésén keletkezett.

Egy fél századnyira állott távol mai nemzedekünkől, messze a szárd rónának néptelen fővárosában töltötte életét, és halálküzdeme mégis heves lüktetésbe hozta nálunk az egész közeletet, jele, hogy mily élénk összeköttetése volt a nemzettel, dacára a tér és idő távolságának. A polus örökös jég-országában előtörő északi fény mindenkor pontosan ideges rezgésbe hozza a világ bármely földlejjességi állomásának pincéjében elhelyezett jegyzőírót; jelül, hogy a természetben a távolság nem képez határt: úgy a szellemek és eszmék világának is meg van a maga szerves összeköttetése, melyet sem az idő, sem a hely távolsága nem befolyásol. Mi sem dokumentálja fenyeesebben e telt, mint a kedélyek ama vibráló rezgése, mely Kossuth Lajos halálakor a nemzet millióit mozgásba hozta. E búvos hatás alatt természetesen Nyitra sem maradt veszteg.

Egy hét óta nálunk nem olvastak egyebet a lapokban, mint a turini tavrátokat. Nap nap után levezőbb hírek érkeztek, mindenki izgatottan várta, kérdezte mintegy önmagától, vajjon nem következett-e be már a katasztrófa. Szerdán a reggeli órákban egyszer csak megjelennek a fekete lobogók a házak orsán, mintegy óriási gyászmadarak lebbentik sötét szárnyaikat a hűvös passzát-szelben. Mindenki tudta, mit jelentenek. Nem kérdezte senki, kinek szól, ki halt meg, az előző hangulat után, a gyászlobogók számából önkényt következett kiki, hogy Kossuth Lajos kiszenvedett.

Hogy mily óriási erő rejtett a turini remetében, meglátszik abból, hogy ravatalán is egy egész országot képes megrázkódtatni. A kormányra most nehez napok következnek, melyeknek végét egyelőre senki sem képes előre látni. De hagyjuk ezt a napilapoknak, maradjunk Nyitran.

Amint a házak ormáról búsan integettek a fekete zászlók, hogy: „Nincs többé” azonnal alakult városunkban egy gyászbizottság, melynek tagjai Árpási Imre, Benkeő László, Deák János, Dingha Bela, Mérey Lajos, Meskó Pál, dr. Mészáros Károly és dr. Sztránszky Sándor, kik széles gyászkerettel ellátott falragason város házára hívták egybe Nyitra város polgárait a megteendő lépésekre.

Este hat órakor mintegy 200-an jelenhettek meg a város ház nagyertermében. Meskó Pál, gazd. egyleti titkár felszólította a jelenlevőket, hogy elnököt válasszanak, mire

ben napkelte előtt a folyó vízben megfürdönek. Hasonlóképp megfürdik ilyenkor az is, ki arra az evre a bőrbetegségtől meg akar szabadulni. A lovat is meg kell jártatni napkelte előtt a folyóvízben, hogy nyáron, a legnagyobb munka idején, meg ne sántuljon. A palántákat hanuval kell behinteni, hogy soha semmiféle féreg ne bántsa őket. A ruhákat pedig ki kell szellőztetni, mert a levegő a leghatékonyabb szer a moly ellen. Nagypenteken ünnepet ül mindenki. Ekkor meg a gyermek is szigoruan bójtöl. Mindenféle kézi munka tiltva van, a miért is mindenféle nema csend honol. A néphit szerint ki e napon kocsi alá, szerencsétlenül jár. A reggeli ceremóniák legmagasztosabbika: a „Missa praesantificatorum” alatt nemelyek szerint a közel fekvő Visehrad hegyen egy barlang nyílik fel, melyben tömördek kincs rejlik, s azon boldog halandónak, ki ekkor oda hejuthat, sok pénz úti markát.

11-kor megszólal a kereplő, jelezni akarván az időt, mikor Krisztus urunkat keresztre feszítették. Más penteken ez órában a nagy harang hívja fel a népet imára. Delben a hű asszonyok, mint minden penteken, leneset esznek, hogy husvetra arcuk rózsái viruló szépségüket visszanyerjék.

A templom egész nap zsufolva van a szent sir látogatóitól. Delután az utcák is megélnélnélné a templomba menő és onnan jövő gyászruhába öltözött ajtatoskodó néptől. Sokan meg a szomszéd községekbe is atrádnak, hogy hogy Krisztus koporsóját meglátogassák s egy-két fohászt küldjenek az egek Urához. Azonban alig hangzik el az első jeladás a szentség betételre, Német-Pronán mindenki, ki csak mehet, újra a templomba siet, hogy Haydn-nak „Jézus

az értekezlet egyhangulag Mérey Lajos, országos képviselőt kiáltotta ki elnöknek. Mérey a megindulástól reszkető hangon nyitotta meg az ülést. „Kossuth Lajos meghalt”. . . Csak ennyit tudott mondani, hangja feldokolni kezdett és kínos hosszú másodpercek következtek, siri csend állott be, az emberek kérdőleg egymásra néztek, hogy vajjon mi fog most bekövetkezni. A sötét teremben az asztalra elhelyezett négy szál pisgolyó gyertya a nyomott kedélyhangulat közepette úgy tűnt fel, mintha Kossuth ravatalát látnók, mel en szomorú gyászfény lobog. Mellette a gyászólkó szellemi és elvi rokonság, köztök leginkább leverve ül szótlanul a szónok Mérey Lajos. Később midőn magához jött elmondta az ő kiváltságos szép szónoki hangján, hogy a magyar nemzetre nagy gyásznapi köszöntöttek be, melyekben mely részvételt osztozik e hazának minden hű fia, és ez okból felhívta a jelenlevőket, hogy állapítsanak meg bizonyos megfelelő módozatokat, melyekkel Kossuth Lajos emléket Nyitra város is megünnepelje.

Miután szólásra senki sem jelentkezett, Mérey felhívta az ülés előadóit Meskó Pált, hogy tegyen előterjesztést. Meskó a következő előterjesztéseket tette:

A jelen gyűlésből azonnal részvétlírát küldessék a gyászoló családhoz Turinba, továbbá a képviselő házhoz valamint a kormányhoz.

A jelen értekezlet feliratot intézzen a megyeháza és a városi hatóságokhoz, hogy mindkét testület rendkívüli gyűlést hívjon egybe a Kossuth-gyász alkalmából és a két hatóság a természetesen képviseltesse magát, valamint koszorút tegyen le Kossuth Lajos ravatalára.

Végül javaslatba hozatik, hogy Kossuth Lajos emlékének megörökítésére közköltsegen, a város és a megye területén megindítandó gyűjtésekkel mellszobor állítandó a város valamely megfelelő tere.

A gyűlés tartama alatt többen szólaltak fel, nevezetesen Árpási, Kallai, Sztránszky és Mészáros Károly. Freissberger Viktor ajánlotta, hogy a temetés napján a nyitri boltok csukva maradjanak. Vegre Árpási felszólalása után, hogy Kossuth Lajosnak Nyitran ne mellszobrot, hanem emlékszobrot állítsanak, az elnök a három javaslatot az utóbbi módosítással jelentette ki határozatnak.

Végül a gyűlés meg 24 tagu szoborbizottságot választott kebeléből s a gyászesemény behatása alatt a legnagyobb lehangoltságban szetoszlott.

Nyilatkozat.

Az Erdősi-emléktábla leleplezése alkalmával mondott beszédemnek befejező része, nemelyek által, oly bírálat tárgyává tetetett, mely egyfelől annak világos értelmét céltatosan fordítja, hogy ekkép a kárhözható bírálat jogosultnak látszassek, másfelől annak kútforrását csak azért keresi kiesinyes okokban, hogy ekkép az én személyem elleni kifakadások hangzatosabbakká váljanak.

A bírálat beltertekének megítéséhez mindenekelőtt magának a bírálat tárgyának megismerése szükséges. Ezért iktatom ide, jelzett beszédemnek — március 14-én este megfogalmazott, 15-én pedig szóról-szóra ugyanugy elmondott — befejező részét:

„Erdősi Imre Nyitra megyének, Nyitra városának volt szülője, és itt is halt meg, és ha ezen emléktábla-ünnepeleynél a mozgalom első idejétől kezdve ez utolsó pillanattól távollétükkel tündökölnek úgy a megyei mint a városi hatóság, mint illyenek, ez örömepp nem csökkentheti, az ő emlékének dícsőségét, mert hiszen mindig voltak és lesznek balga emberek, akik kegyesen hajlonganak elő látványaik

Krisztus hét szava a keresztján” című remekművet meghallgassák. A műkedvelők kirtartó, fáradságot nem ismerő szorgalom, buzgó előkészület után meglepő pontossággal, kellő szabatossággal oldják meg nehéz feladatukat. A megrázó hangvihar nagy kifejező erő, mely erést, áthatott gerjeszt a szívben, könnyeket fakaszt a szemekben. Lankadatlan buzgalom, kitartás, szakavatott vezetés mellett szép eredmény produkált.

Nagyszombatban, a mint Gloriakor megszólal a harang, ismét nyilvános mosakodást végez a nép. Mint mindenütt, úgy itt is e napon meg a legszegényebb is ünnepre készül. Tiszogatóknak, sütnék, főznek minden házban. Ennek vegeztevel a leányok a tavasz legelső ajándékának; a tojásnak feste-séhez látnak. Nehányra nevet vagy jelíget is irnak, hogy a rokonok gyermekeit megörömezzessék és „valakit” meglepjenek.

Német-Pronán ebéd után, mint minden nagy ünnep előtt, a kórház lakói házról-házra járnak, hogy kis alamizsnáért könyörögjenek s boldog ünnepeket kívánjanak. S nincsen az a család, mely csekély ajándékkal ne kedveskednek nekik.

Négy óra fele már ünnepi, többnyire új ruhába öltözött gyermekek népesítik be az utcát. Búszén lépnek fel-alá azon hitben, hogy mindenki őket bánulja. Megvetés tárgya, a ki hétköznapi ruhában vegyül közejük. Ötkor mozsárlóvess hallatszik s megszólal a nagyharang, jelelül annak, hogy egy óra múlva kezdődik a feltámadás. Ki csak teheti, részt vesz a feltámadáson, mely minden községben, de kivált Német-Pronán, ha az idő kedvez, nagy ünnepeleységgel megy vegbe. Mikor a kórmenet megkerüli a piacot, hangzik az enek, minden arc örömtől sugárzik, minden ajk alleluját zengedez,

előtt, de nem tudják leróni azok iránti hálájukat, kötelességüket, akiknek lángoló honszeretete, önzetlenül kirtartó küzdemei és áldozatkészsége, és sokaknak vértanúsága nélkül, ma nem sűtkérezhetnének a magyarok Istenének napsugaraiban!

Amde hiszen: hálátlanság a világ jutalma! Bennünket vezérlejen továbbra is Erdősi Imre branyiszközi hőstetteinek kútforrásául szolgáljon azon két jelszó:

„Nincs vesze ki nem csüggedett” és „A háza minden előtt!”

Ezekből kitűnik, hogy sem tisztikarról, sem tisztviselőkről, sem hivatalnokokról, sem hatóságok tagjairól nem beszéltem, hanem igenis azon megyei és városi hatóságokról, melyek az 1894. évi február hó 10-én kezdődött s március 15-én befejezett ünnepélymozgalomnak ideje alatt közgyűlést is tartottak, ám ennek dacára a branyiszközi hő emléke iránti kegyeletüknek hivatalosan egyáltalán semmiféle kifejezést sem adtak, s míg Erdősi Imrenek szülővárosa „mint jogi (!) testület” 10 frotot adakozott, Nyitra megye egy fillért sem irt alá.

Lehetnek olyan egyének is nagyhangú bírálok, a kik azt hiszik, hogy ha az alispán vagy polgármester urak egy ilyen ünnepély-nél a tömegben megjelennek, ott és ez által már a megye és a város, mint hatóság is képviselvék, de nekem ezen dolgokról más fogalmaim vannak. Az én nézetem szerint a megyének hivatalos kiküldetésével kellett volna képviselnie, a városnak pedig az emléktáblát hivatalosan kellett volna átvennie!

Tény, hogy ezekből mi sem történt meg, s ezen mulasztások sajnos már nem is pótolhatók, s épen ezért oly nagy az epéskedés ellenem!

En álláspontomat ma is teljesen jogosultnak, igazoltnak tartom, és hasonló esetekben nem fogok soha tartózkodni s visszariadni a tényeket a magok rideg valóságában föltárni, személyem elleni gyűlölködésből eredő azon rágalomnak dacára sem, melyekkel nem először — s bizonyára nem is utolszor — találkozom!

Nyitra, 1894. március 22.
Mérey Lajos.

Sz. József napja a kath. körben.

Folyó hó 18-án a nyitri kath. kör tündető módon adott kifejezést tiszteletének a kör elnöke, Vagner József kanonok ur iránt. A választmány tagjai csaknem kivétel nélkül valamennyien összegyűltek a kör helyiségeiben és fel 12 órakor zárt sorokban testületileg vonultak fel Vagner elnök ur lakására, hogy őt nevenapja alkalmából szívők melyéből üdvözöljék. A választmány Kostyal Pál urat, Nyitra város polgármesterét bizta meg érzelmeinek tolmácsolásával, kinek úgy szónoki magas lendülete, mint az elnök ur iránt érzett kiváló tisztelete ismeretes a városban.

Vagner elnök ur egészen meglepetve állott, midőn a választmány 20 tagu küldöttséget, látta bevonulni lakására.

Kostyal polgármester ur a következő szavakkal üdvözölte, melyek valóban megérdemlik, hogy szélesebb körben ismeretesek legyenek:

*Nagyságos és főtisztelendő kanonok úr!
Mélyen tisztelt Elnökünk!*

Mint a katolikus kör választmányának tagjai jöttünk Nagyságodhoz, hogy nevénapján egyesületünk nevében üdvözöljük és jókívánatainkat tolmácsoljuk.

A szeretet és ragaszkodás érzelmeit hoztuk magunkkal, mely érzelmeink bennünk Nagyságod személynéhez vonzának, és azok által a nemes egyéni tulajdonságok által hatványoztatnak, melyek Nagyságod kegyes életéből, úgy egyházi magasztos pályáján, mint a polgári társadalom körében és az emberiség összérdekeire kiáradnak. De magunkkal hoztuk

Husvét napján kora reggel elkészíti a családnya a sódort vagy bárányt, kolbászt, piros tojást, kalácsot és söt, hogy templomba küldje megszenteltetni.

Ott ül már a reggeli mellett a család, hogy a szentelt eteleket elköltse, mikor kopogtatás hallatszik. „Szabad!” kiált fel mindenki. Nyílik az ajtó s belép a rokonok kis fia, kendőt tartva kezében: nemsokára rá egy szegény árva jön s ugyanazt mondja, a mit az előbbi: „G’löp sez Kristes em a Bola!” (Gelobt sei Jesus Kristus, um ein gefarbetes Ei!) mire egyik-másik fiatal tréből azt feleli rá: „G’te zum Wete Holat!” (Geh! zum Vete Holay!) Elpirul a gyermek, de zavarából csakhamar felocsudik, midőn a jó mimala (néni) husvétit ajándékokkal rakja tele a kendőt. Van benne egy-két krajcár almába szurva, piros tojás, melyre rendszeren a gyermek neve van rákarcolva, kalács, dió, aszalt gyümölcs sat. Leirhatatlan az öröm, a mivel mindenki távozik.

A szentelt tojás hejét tüzre vetik, hogy valaki lábbal ne tiporja.

Azon régi és német vidékeken még ma is „Schmeckostern” név alatt élő szokásnak, hogy husvét-hétfőn a nagy alvókat fűzta vesszőből font korbácsal ebreszgetik, itt is nyomára akadunk, csak hogy más alkalmazásban. Itt ugyanis a fiúgyermek és legények husvét első- és másnapján delután ily korbácsal a leányokat lepik meg, mondván:

„Esten, (Ostern) Schmeckosten!”

Ha aztán a leány erősebb, aligha ő huzza a rövidebbet.

A husvéti ünnepek alatt tojásjátékok is vannak divatban, mint pl. a krajcárral való törés; kókányozás (egyik tojást a másikkal) sat.

a hála adóját is, mint szerény, ám tiszta egyenértékű azoknak a kiváló érdemeknek, melyek egyesületünk létezésére körül Nagyságod nevéhez fűződnek.

A legbensőbb fejlesztés pedig érzelmeinket lelkünkben annak tudata, hogy az a cél, melynek elérését egyesületünk hivatászerien szájára irta, családi és társadalmi érdekeink fejlődésére áldásos.

Korunkban, midőn az újabbkori bölcsészet modern tanai a keresztény vallás metafizikájába vetett nitet, az anyag istenítésével támadják meg, midőn a legridegebb materializmus megsemmítéssel fenyeget mindent, a mi eszményi, — örömmel kell csatlakoznunk minden oly mozgalomhoz, mely ezen anyagi áramlattal szemben, vallásunk erkölestanainak terjesztésére irányal.

Ere a feladatra vállalkozott egyesületünk is. Kétségkívül nemes, de nehéz feladat ez.

Mi azonban megvalósítására erőt merítünk vallásos meggyőződésünk, buzditást Nagyságod általánosan becsült nemes erényeiből, sőt kereszténynek jelentőségéből is. József napja a tavasz jelenti, a tavasz pedig a természet nagy világában az, a mi az emberi társadalomban a vallás. Mindkettő ellet. A tavasz nap termékenyítő sugár nélkül halott a természet; vallás nélkül, a hit, remény, szeretet magasztos eszméi nélkül sivár az ember lelke, s nem képes átérzeni azokat az erköli motívumokat, a melyek őt az emberiség nagy érdekeinek szolgáltaiba hajtják.

Vajna Nagyságod névnapja védszentünk őltalma alatt, egyesületünk életében is az örök tavasz jelentené.

Fogadjá Nagyságod mely hálánkat, tántorítatlan ragaszkodásunk és szeretetünk ezen nyilatkozatát kegyesen, és engedje meg, hogy nevénapján ezekhez csatlakozzuk szívünk melyéből fakadó azon óhajjainkat is, hogy Nagyságodat a Mindenható erőben, egészségben sokáig eltesse dícsőségére anyaszentegyházunknak és diadalára azon magasztos eszméknek, melyek megvalósítására egyesületünk Nagyságod elnökelete alatt vállalkozott.

A választmány harsány eljenzéssel kísérté a szónok ragyogó előadását, s Vagner elnök ur alig birt szóhoz jutni az elérkező nyúlástól. Nagy szerényen elhárítván magáról ezeket mondá: Eleteknek legszebb napjainak fogja tartani — ugymond — e kitüntető megjelenést, s ha örömet érzett valaha a katolikus kör létesülésén, úgy öröme kétszeres a mai nap, midőn őt a választmány így testületileg megtisztelte. Szavait harsogó eljen fogadta, melyből meggyőződhetett, hogy az önzetlenség, a szent ügyért való páratlan áldozatkészség néha még akkor sem vonhatja ki magát az ünnepeletésből, ha azt a legkedvesebben kerüli.

Házassági komédia a szerb királyi udvarban.

Azon váratlan fordulat, melyet Milán házassága legújabb időben vett, arra indítja a „Magyarország” egyik levelezőjét, hogy a neveltségű vált anyagot melegen ajánlja operette librettisták figyelmébe. Miután a magyar képviselőház épen ilyen librettót készül kiadni a házasságról, mi egész komolyan felhívjuk a parlamenti atyák érdeklődését, hogy okuljanak rajta, hová vezet az, ha az állam kenyévedve szerint bontja és köti a rózsaláncaikat.

Milán az 1875. évben nevével szül. Kecko Nataliával kötött házasságot felbontani akarta, de Mihály belgrádi metropolita hivatkozván arra, hogy Istennek előbb kell engedelmessé válni, mint az embereknek, elenszögült neki. Milán király csakugyan elküldötte Istennek engedelmessé válni a belgrádi érseket, miért is letétette és — kolostorba záratta. De Mihály érsek úgy találta, hogy sokkal kényelmesebb és biztosabb Oroszországban engedelmessé válni az Istennek, mint Szerbiában, tanácsosabbnak látta a cárok birodalmába szökni. Ez volt a nyitány, az overtúra.

Milán ezután Theodoziust tette metropolitává s „ő szentsége” mint őt Milán hozzá intézett leveleben címezi, alázaos

Husvét másnapján alig nyitja ki a fiúgyermek a szemét, már szagos vizre, rózsavizre kér penzt! Ha kis üvege már tele van rózsavizrel, akkor annak száját takarékossági szempontból ritka zászonnal köti be és utnak indul. Ontozkódi megy. Először rokonok leányait frísíti fel, majd pedig játszótársait: a szomszéd leányokat. Ugyanezt teszik a legények szeretőikkel. Piros tojás a jutalom érte. A családleányok nem epen irigyleadó bánásmódban részesülnek, a menyiben a parasztleányok rendszeren a kútnál kedveskednek nekik egy veder vízzel; a miért aztán a köszönet nem epen szalonképes. Mit erez mégis a szív? ne kérdezzük. Általános a hit: mennél kevésbé sajnálja a vizet a leány, a leánytól, annál jobban szereti. Mennél többször válthat ruhát a leány, annál büszkébb.

Az „Emmaszba rándulás” e községben nem divatos. Legfőlebb egyik-másik ellatogat barátjához, vagy rokon rokonhoz. Ha szép, napos az idő, akkor legkedvesebb kiránduló helynek a szántóföld, hogy az Isten szabad ege alatt, a szoba fülledt levegője helyett friset, tisztát szívjon be tüdője s gyönyörködjenek mindazon szépen és jobban, mit a legnagyobb művész, a természet elővarázsol.

Kolden a leány visszaadja tartozását a legénynek. Addig lesi, míg csak szemébe nem ötlék. Ha aztán a leány mit sem sejtve egy-két szóra feléje közeleg, hangos kacajjal szemé közé őnt s futásnak ered a leány resteli ugyan a dolgot, főképp ha gyerekek is szemtanuja a jelenetnek, de végre mégis csak beleenyugszik mert ez napon ilyen a szokás.

Richter M. István.

szolgálnak és a király „leghibebb alattvalójának” bizonyult, mint maga írta a királyhoz intézett levelében. Oly érdekesnek találjuk az okmányokat, hogy most, midőn a király ügye befejezéséhez közeledik, midőn a felbontást megsemmisítik, kívánatosnak találjuk, egyet-mást kiböngészni belőlük, hogy kimutassuk, hogy az államhatalom, ha a házasság szentségébe avatkozik, mily következetlen, ma felbontja, semmisenek jelenti ki azt, holnap vagy néhány év múlva pedig magát a felbontást, melyet maga eszközölt, jelenléti ki semmisnek. Az így állása tehát a következő.

Milán király, midőn Mihály metropolita és más — de később szintén letett — püspök társai ellenszolgáltak a „Correspondance de l'Est” szerint okt. 11. 1888. következő levelét intézte az új metropolita-hoz Theodosiuszhoz:

„Szentseged!

A közjog értelmében a királyt sem egyházi sem világi törvények nem kötik. A kanonjog értelmében a püspökök csak egyházmegyejök területén illetékesek. A belgrádi érsek azonban kivételes helyzetben van, a menyinyiben ő Szerbia primása. (Itt jön a szentpétervári király minden összefüggés nélküli átmenete.) Hosszu távra utazás után szerezte el a házasságunkban s miután meggyőződünk, hogy házas életünk folytatása lehetetlen, elhatároztuk, hogy szentségednél ezen frigy felbontását kérjük.”

A metropolita hivatkozván Krisztus Urunk „megafolhatatlan és fenséges rendelkezése: Mit a földön megkötök, meg lesz kötve a mennyekben és a mit földön feloldozok, fel lesz oldva a mennyekben is.” (1) Kijelentette, hogy a házasság semmis.

A királynő, ki e közben külföldre utazott a metropolita táviratára, melyben a reá nézve tövises rózsánc felbontását adta tudomására, röviden, következőleg válaszolt:

„Határozatát megkapván, kijelentem, hogy az orthodox szentgyűlésnek törvényei szerint kötött házasság nem bontható fel egy hivatalos lapban közölt kommuniké által. Végy tudomásul, hogy határozatát semmisnek és értéket nem bíróknak tekintem.

Natalia.”

A mi ezután következett ismeretes. Az erőszakoskodó király négy hónap múlva maga is száműzetésbe ment. A királyi határozattal is megerősített bontó ítélet is eldőlt fogadva és érvényben volt napjainkig. Egyszerre a következő kommuniké jelenik meg a szerb királyi párról:

„Eddig azt hitte a világ, hogy Milán és Natalia törvényesen elváltak, most pedig házasságukat a sz. szinodus teljes érvényben fennállónak jelentette ki. A királyi pár házasságát az elhalt Theodorovics (írtás: Theodosius) metropolita bontotta fel. Most Milán kijelentette, hogy nevével igazságtalanságot követett el, kérte Mihály metropolitától (Ugyazaz, ki a felbontástba beleszerezte nem akart s ki e miatt letétvétné, számszerűsíté ment), mondja ki a házasságát érvénytelennek, mert a felbontás azért sem állhat meg, mivel Natalia-t ez ügyben ki sem hallgatták.”

Ime, ide lyukad ki a házasság érvénye, ha állami kezelésbe vetetik. A VIII. Henrike peldája megújul, ki csaknem annyiszor változtatott feleséget, mint kabátot.

Addig, míg Garasánin állt a kormány élén, a házasság semmis, államilag, királyi megerősítéssel, a kormány hozzájárulásával. Mikor pedig Risztics Ivan szerezte többséget négy hónap múlva, a megerősítő királyi száműzetésbe megy, de mielőtt menne, azt a feltételt fogadtatja el a helyébe kerekedett ravasz Riszticscel, hogy házassági ügyét nem fogja bolygatni, a mit ez, hogy hatalomra jusszon megfogadja és szentül meg is tart. Míg az anyja részére hajló fia rábeszéli atyját, hogy beküldjön ki — nem, hiszen ez másutt is előfordulhat — hanem, hogy jelentsen ki érvényesnek azt, a mit azelőtt érvénytelennek jelentett ki és királyi szóval is megerősített.

Csakugyan operette-be illő szöveg volna, ha másrésztől nem volna oly szomorú. Egy legfőbb törvényhozó legszemből ügyét, családi ügyét odadobni a kacagó publikum elé, hogy nevésson rajta, hiszen elég mulattató.

Egyházpoltika a vidéken.

A nagy-bittsei esp. kerület a következő feliratot intézte Urbanovszky Ernő, a kerület orsz. képviselőjéhez:

Nagyságos Képviselő Úr!

Küldöm Tisztelet Urunk!

A nagy-bittsei esperesi kerületnek Rovnen egybegyűlt papsága tudatában lévén az egyház és haza iránt szíveinkben mindenkor táplált kötelezettségeinek, ama tiszteletteljes kéressel keresi fel Nagyságodat, miszerint a szövegben levő egyházpoltikai törvényjavaslatokat, hivatkozással Nagyságodnak az Egyház iránt tanúsított tiszteletére és evvel kapcsolatos vallásos érzelmeire, nemkülönben ama szilárd meggyőződésünkre, hogy a betervezett egyházpoltikai törvényjavaslatok Egyházunk, lelkiismeretünk és vallásos érzelmeinket mélyen sértik — szavazatával támogatni nem méltóztatnak.

Nagyságod jól tudja, hogy választókerületének papjai és velünk egyetemben nagy számu hiveink is szeretet és bizalommal viseltetnek Nagyságod iránt; — s az a tudat, hogy eme kapocs kölcsönös, engedi reménylenünk, hogy Nagyságod tekintettel leendő hitű katolikus választóinak óriási

többségére és azok vallásos érzelmeire s ebből kifolyólag az olyan törvénnyel szemben, mely ezredéves államiségünk alapjának, a katolikus Egyházunk megmontására törekszik — határozott állást elfoglalni méltóztatik.

Ezt midőn, a jövőben követendő magatartásunkra való tekintetből, őszintén és hivatásunkhoz mért leplezetlen nyíltsággal Nagyságod becses tudomására hozzuk, vagyunk Nagyságodnak

Rovnen 1894. március hó 15-én

kiváló tisztelői

Sztrányavszky József, esperes, rovnei plebános, Kuczina János, ker. jegyző, nemesskötői pleb., Prihoda János, petrovići pleb., Treszkony István, kollárovići pleb., dr. Teszelszky József, n.-bittsei pleb., Ballay István, styávniki pleb., Gáspár Lajos, dlhopolei pleb., Oracszky Rezső, rovnei kaplan, Gyurink Pál, n.-bittsei kaplan, Matuscsik Gyula, styávniki kaplan, Mayer Endre, dlhopolei kaplan, Czevinssek János, kollárovići kaplan.

Ó-Beszterce, 1894. március 20.

Tisztelet szerkesztő úr!

Nincs tán ember széles Magyarországon, kit a felvetett egyházpoltikai kérdések és a képviselőházban vitatott javaslatok ne érdekeljenek, melyek az országot lehet mondani valláskülönbség nélkül két pártra szakíták és a melyek titáni harcot vívnak egymás ellen. Egynek a hatalom minden eszközei állanak rendelkezésére s per fas és nefas igyekszik mindenható akaratának érvényt szerezni; a másik ellenben alkotmányos eszközökkel lépett a sorompóba érvényesíteni elévülhetlen jogait.

Mi is, mint e szép és drága magyar hazának gyermekei, midőn a válság az egész vonalon kitört, aggodó szívvel bár, de kötelességértelemmel nyitott a legszemből ügyünk, veszelgetett sz. vallásunk érdekében kiállunk ezzel a nyilatkozattal síkra és úgy magunk valamint 1581 adirt, — és a főrendiházhoz nagyméltóságú gróf Zichy Nándor ur utján betervezett kérvényen, — hiveink nevében az összes egyházpoltikai kérdések, de különösen a kötelező polgári házasság ellen állást foglaltunk nyitott és ünnepélyesen tiltakozván hiteletünk megmélyezői s hitelveink megráblói ellen, azon reményben, hogy ez által mi is a félrevezetett és meghamisított közvélemény kiabrándításához szintén hozzájárulunk, egyúttal bizonyítván, hogy nem a véret és vagyont áldozó polgároknak kell ez új deformáció, hanem bizonyos uraknak, az ugynevezett „jó katolikusoknak”, kik tulajdonképpen sem óhajtanak inkább, mint a sokat emlegetett huson fizek mellett dekomponált vallásosság új eráját élvezni.

Midőn a tisztelt szerkesztő urnak a fentebb említett 1581 polgár tiltakozását részletezve: Ó-Beszterce község részéről 373 (közűk 8 zsidó), Radvoszka 188, Klubina 154, Új-Beszterce 381 (közűk 1 zsidó), Ricsnica 145, Havrelka 125, Felső-Tisina 90, Lutissa község részéről pedig 125 (közűk 1 zsidó); s midőn kérnem hogy a jelen beküldött tiltakozást, — melyet alóírott az egész kerületi papság s hivek nevében beküldeni szerezessék vagyok, — becses lapjában nyilvánosságra hozni kegyeskednek,

Maradtam

Kapallay István,

ó-besztercei plebános, ker. esperes.

Helyi és vegyes hírek.

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, kiknek előfizetésük e negyedik végével lejár, miszerint azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében panaszokadás ne álljon be. Az előfizetési feltételek a lap homlokán olvashatók. Az előfizetési pénzek HUSZÁR ISTVÁN ur kegyeskedésébe küldendők.

A „Nyitrai Magyar Szemle” kiadóhivatala.

Olvasóinknak és lapunk minden munkatársának boldog ünnepet kívánunk!

A nagyhét. Nemcsak a szertartások szimbolikájában, de a keresztény érület megnyilatkozásában is nagyban bizonyult a lefolyt het Nyitrai. Katolikusok és hivek lakják e várost, ezt lehetett leolvasni a sűrűn látogatott templomokról és onnan, a hol a bűnbánó szívek készülnek Jézus feltámadási ünnepére, a tömegesen körülvett gyónatásokról. Tavasz szél idő mosolygott, mintha neki is kedve telt volna a hű keresztények ajátoskodásában. A kathedrálisban maga a főpásztor végezte a palma szentelést, a nagyszüreti és nagypenteki szertartásokat s nagypenteken ő prédikált Jézus kinszenvedéséről s iránta való kötelesegeinkről. Jeremiásnak öröke szép sirlamait Bobok, Belák, Szmdia énekeltek; passiókat a növendékpapok. Ugyancsak nagypentekén a püspök ur megvendégelte a 12 szegényt, kiken lábmosást végzett s délben a központi papságot. Szombaton d. u. 4-kor kezdődtek a feltámadási ünnepélyek Maria-hegyen, 6-kor a kathedrálisban, ezt ismét a püspök úr végezi a hivek impozáns részvételével. D.

A nyitrai hölgyek korszorja cím alatt a következő sorokat vettük: „A Kossuth Lajos halála alkalmával nyilvánuló igaz részvételnek, egyik meghatározó mozzanatát

képezi a nyitrai hölgyeknek ama nemes elhatározása, hogy a nemzet nagy halottjának ravatalára díszes koszorút helyeznek. Ezen, valóban magyar hölgyekhez méltó mozgalom kezdeményezője Latkóczy Etus k. a. ki maga is koszorút érdemel a hazafiai kegyelet ügyében teljesített fáradozásaiért.

Kossuth Nyitrai felállítandó szobrára a „Nyitrai Iparbank mint részvénytársaság”-nál adakoztak: Meskó Pál 10 frt, Juhasz Sándor 10 frt, Felsner Jónás 5 frt. Ugy ezen, valamint a jövőben beérkező adományok, a Kossuth-szobor bizottsága által megjelölendő helyre fognak küldetni és hirlapilag nyugtáztatni.

Sajnos! Mérey Lajos orsz. képviselő a f. hó 21-én tartott néperterezleten használta e szót, hogy vele a Kossuth-gyász-nál a papság magatartását jellemezze. Igaz, meg kell adni, hogy mérsékelt volt és függetlenségi lelke nagy bekötött, mindazáltal sajnosan tudomásul vette, hogy nem enged'ek meg Kossuth Lajosnak a harangozást és „sajnos, nem akadt katolikus pap, a ki gyász isteni tiszteletre vállalkozott volna.” Akadt néhány ember, a ki kőbékialtott: hogy „Sajnos!” — Felvilágosításul megjegyezzük, hogy a katolikus egyház soha sem szokott más vallásúakért gyászimákat tartani, még akkor sem, ha az illetők uralkodó fejedelmek, mint ezt Németországban számos pelda bizonyítja. — A mi isteni tiszteletünk főképen az újszövetség áldozatának bemutatásából áll, ezt pedig a protestánsok elvetik. Tehát nem is méltányos ily követelésekkel fellépni, de már azért sem, mivel a protestánsok maguk nem híven a tisztító helyben, s a halottakért való imát teljesen feleslegesnek vagy hiábavalónak tartják. Egész isteni tiszteletök legfőképp egy gyászbeszédből állhat, mely az adott körülmények közt sokkal jobban illik Mérey Lajos ajkára, mint dr. Acsay Antaléra. — Olyan művelt embertől, mint a milyen Mérey Lajos, elvárjuk méltán, hogy katolikus letére saját vallásában is legyen annyire tájékozva, és saját vallása iránt is legyen annyi tapintattal és kímélettel, hogy azt ilyen „sajnos” kifejezésekkel ne illesse, mert azt különben mi találnok legsajnosabbnak.

Felkérletnek mindazok, kik a ker. nögyelet által kibocsátott és elarúsítás végett átvett sorsjegyekkel eddig el nem számoltak, hogy azoknak árát, az esetleg el nem adott sorsjegyekkel együtt f. márc. hó 31-ig okvetlen beküldeni sziveskedjenek, mert azontul — mind eladottaknak fognak tekintetűni.

A műkedvelői előadás elhalasztása. A nyitra s vidéki keresztény nögyelet elnöksége a folyó hó 31-re kitűzött műkedvelői előadást elhalasztotta ápril hó 7-re. A műsor a következő számban meg fog jelenni.

A F. M. K. E. igazgató-választmányi ülést tartotta mult vasárnap délután 3 órakor a megyeház nagytérletén. Az ülés Thuróczy Vilmos főispán elnökelete alatt tartott. Jelen voltak:

Crausz István alispán, Spornon Ernő a gy. képvis., Kutvaszer István, Redeky Géza, Ocskay László, Géczy József, dr. Janits Imre, Haydin Imre Trencsénből, dr. Kovács József, Sinkovics Károly, Schusztak Ambrus, Boróczy Márton, dr. Thuróczy Károly, Kukán Imre Érsekújvárból, Simon Béla kir. tan. Trencsén, Nagy nep. János, dr. Ruffy Pál Aranyos-Maróth, Simonovszky György, Lorinczy Gyula, dr. Bangha Sándor, dr. Róhny Sándor, Mercader Ede, dr. Gáspár Lajos, dr. Kostenszky Géza, dr. Gyürky Géza, Szuljovszky Gusztáv.

A pénztári jelentés következő kimutatást közli: Bevételek 1893. évben 19.044 frt 50 kr. Kiadás ugyanazon évben 18.008 frt 98 kr. Maradt a jelen évre 935 frt 52 kr.

— 1891. ében jan. 1-től márc. 17-ig bejött 3428 frt 95 kr.; kiadott ugyanazon időszakban 3010 frt 96 kr., maradt készlethez 417 frt 99 kr. — Az ülés határozataiból még kiemeljük, hogy Veszpremy szingizagatóval kötött szerződés, értelmében ha a szerződést betartja, továbbra is fogja anyagi támogatásban részesíteni az egyesület. Továbbá a „Budapesti Hirlap” által az árvamegyei inségek számára adományozott s az Arvamegye kezelése alatt levő 16.000 frt visszakövetelése elrendellettett az egyesület céljaira. Azon kérdésben, hogy a chvoinicai fafaragászati tanulmány, melyet az egyesület nagylelkű módon segélyezett, Bossányi József plebános tulajdonába menjen át, a választmány későbbre halasztotta elhatározását. Az egyesület alapszabályainak megváltoztatása, illetőleg ennek a belügyminiszter által való jóváhagyása tudomásul vétetett. Végül legfontosabb elhatározása az igazgatóválasztmányunk városunkra nézve az, hogy a jövő évi közgyűlést Nyitrai határozatuk megtartani.

Az első szalonka. A vadászok előtt oly nagy becsben álló szalonkaidény f. hó 18-án állott be Nyitrai, a menyinyiben az első puhaesőst Weszely Ferenc lötte a gerencséri erdőben.

A megkötött Kossuth. Erdekés a felemléstésre, hogy Kossuth Lajost halálós ágyán is miként rövidítették meg épen azon párt híve, kik legjobban kapaszkodnak az elhunyt aggyán koponyéba. A „Bp. Hirlap.” közli ugyanis, hogy midőn Eötvös Károly s néhány párthive pénzt gyűjtött a Kossuth-könyvtár megvásárlására, s már 10.000 forintjuk össze volt gyűjtve; Samassa egri érsek 22.000 frtot ajánlott fel Helfnek, ki az ajánlatot el is fogadta. Ez tudomására jutott Eötvösnek, s hogy Samassát elüsse a könyvtártól, 10.000 frtot

rögtön táviratilag küldte meg Kossuthnak és később az utólag meg begyűlt 6000 frtot. — Kétdés, vajon mennyire tartja Eötvös Károly meggyeztethetőnek lelkiismeretével, hogy Kossuth Lajost épen halálós ágyán 6 ezer frttal megkötötte.

A budapesti zavargások legcsúfosabb profanációját képezik a Kossuth emléke iránti kegyeletnek, mert éppen azt tiporják sárba, amiért Kossuth egész életében küzdött: a szabadságot. Ha valaki csak azok után ítélné, ferde világitásba helyeznek az országos gyászt, mert ha annak beverik ablakait, aki fekete lobogót nem tűz házára, ugy ellenségeink ránk foghatják, hogy sokan csak ettől való félelemben gyásznak. Az utcai politikanak ilyen izetlen beavatkozása sérti az impozáns módon növekedő nemzeti gyászt és semmi esetre sem áll összhangban az ország kegyeletével s legkevésbé éri el a célt, hogy másokat is spontán kegyeletre indítson. A régi keresztény századokból említenek egy ifjú szüzet, kit a római államhivatalnok arra akart kényszeríteni, hogy tömjént szórjon a pogány istenek oltárára, s midőn a leány ellenszolgált; ekkor megragadták a kezét és erőszakosan szórtattak vele tömjént az izzó parázsra. A leány büszkén azt felelte: „Non ego feci, vos fecistis.” Nem én tettem, ti eszedekétek. — Ilyen dízsharmóniára nem szabad felelni a nemzet kegyeletének. S ha e tüntetés alkalmas volna arra, hogy kétségessé tenné a királyhoz s a királyi házhoz való hűségünket, ugy egy pillanattal sem haboznánk elmémitani a kegyeletet és előtérbe tolni legszemből polgári erényünket: az uralkodóhoz való rendületlen ragaszkodást.

Patronus-változás lesz egyházmegyénkben, mert Nemsova, Orechó, Alsó és Felső-Szucs Dreher sórgyáros birtokába ment által.

Csikorog a szekér, megitta a kocsis a hár arát — tartja a közmondás. Most ennek új variánte-ja akadt, Gyuris János, Mercader Antal kocsisnak személyében. Ez a modern Phaoton maga ette el lovai előtt a zabot, természetesen szalonka és presswurst alakjában. Míg nem a gazdának feltűnt, hogy a jó abrak dacára lovai soványodnak, kocsisa pedig folyton híz. Feljelentette az ügyészségnek, hol a kelli módon értékesre adták, hogy kocsisnak kommenció nem pedig abrak jár.

Betörés. Herceg Jurica Anna nagy spektakulumot csinált f. hó 18-án Klein Jakab suszter háza előtt, mivel ferjének levont béréből. A nem éppen széles körökben ismert hercegi családból származó matróna olyan dühbe jött ez igazságtalanságra, hogy Klein uram összes ablakait bevverte, s ráadásul magát Kleint is fején súlyosan megsebesítette. Bekísérték.

Marhavásár. A folyó hó 20-án tartott nyitrai marhavásárra felhajtott 954 darab szarvasmarha. Első osztályu magyar ökor hiányzott. A „jó” osztályzatú ökor pár ára 300—350 frt. Legjobb minőségű tehén 120—130 frt; közepminőségű 70—85 frt közt adatott el. — A lovak felhajtása tekintettel a beállott mezei munkára csekélyebb volt. Összesen 494 darabot hajtottak fel. Legdrágábban fizettek meg egy 405 frtos párt, míg a hintós lovak közül 250 frtert kelt el a legkevesebb, ami nem nagy keletre mutat.

Gabonárak 1894. márc. 22-én Buza 6.70—6.85, Rozs 5.60—5.75, Arpa 7.10—7.40, Tengeri 4.80—4.90, Bab 4.50—4.80, Bükköny 9.50—10.

Országgyűlési pártviszonyaink. Herodes és Pilátus heves ellenségek voltak Jézus korában, mert Pilátus nem igen tisztelte a kisebb fejedelmek jogait; de Herodes rögtön felejtette a serelmet s kibékült Pilátus római helytartóval, aminit Jézust el kellett ítélni. Ime ez a facit-ja a mai helyzetnek is; országgyűlési pártjaink rögtön kiközltek pozícióikból, elveiket, közjogi törekvéseiket felejtették s kezét fogtak ellenfeleikkel, a kormánypárttal, aminit ez a katolicizmus ellen a házast megindította. De sőt meg a Kossuth visszahonosítás is inkább leszavaztatni engedik a 49-esek, csakugyan a kormánypárt szent hadjáratan valahogy csorba ne essék. Wekerle és Károlyi Gábor, Tisza Kálmán és Hermann Ottó egy csatasorban; ez az a volteri gyűlölet a katolikusok ellen, ez az a herodesi és pilátusi barátság, melyet a ravasz liberalizmus az együgyűek elámtására országos érdekek elkeresztelt s a haladás címe alatt az egyházpoltikai javaslatokért folytat. Mert valóban a most lefolyt országgyűlési tárgyalásokon csak az együgyűek nem vették észre, hogy miről van tulajdonképen a szó. Nem országos érdekről, nem haladásról, nem nemzeti jogokról van szó, de erős felekezeti harcokról, melyet a protestánsok a szabadkőművesekkel és radikálisokkal szövetségbe a katolikusok tönkretételére indítottak. Ha valaki eltéknit ettől, nem találja meg az okot, mely a pártok oly csodálatos összekovetetését előidézte; nem fogja megérteni, honnan a barátság a modern Herodesek és Pilátusok között. És ezek a kegyetlen fari-zeusok meg azt vetik szemünkre, hogy mi osztjuk felekezetekre az országot, hogy kath.

párt felállítására törekszünk. Hát ezek a szánklottok kötelességünk teszik, hogy valóban képviselőlétekről gondoskodjunk már egyszer az országgyűlésen, mert a mely katholicusban emberi önérték van, az a mai állapotokat nem fogja tűrni tovább. Ez már sokkal több és nemtelenebb, mint a mit egy önértékes ember elbírhát. Eleget lovagiaskodtunk már ellenségeinkkel szemben, itt az ideje, hogy önmagunkkal szemben is lovagiasok legyünk — a közelet nagy terén.

A keskenyvágyú vasut. F. hó 20-án tárgyalta Reiszig Ede államtitkár elnöke alatt a kereskedelemügyi miniszteriumban a Gregeren keskenyvágyú vasút concessióját. — Jelenvoltak: Nyitra vármegye és Nyitra város képviselőiben Crausz István alispán és Kostyal Pál polgármester, az engedélyesek részéről gróf Palfy József, az érdekeltség részéről Smialovszky Valér orsz. képviselő stb. — A tárgyalás eredménye a következő: Tárgyalván a léva—holicsi és aranyosmaróth—zsolnai keskenyvágyú vasút építési költségei, a miniszternek elfogadásra az építési költségeknek 13 000 000 frtban való megállapítása proponáltatott, s így az összesen 325 km. hosszú vonalak építési költségeiből egy kilométerre 40 000 frt jut. Engedélyesek a léva—holicsi vonalra végleges engedély megadását kérelmezték, ellenben az aranyosmaróth—zsolnaira 1 évi elsőbbségi jog fenntartást óhajták. Az építés kivételére 3 év, az engedély-okmány kiadása előtt 500 000 frtnyi biztosíték lett megállapítva. — A léva—holicsi vonal építési költségei 7 019 000 frtban állapítván meg, ennek törzsrésztvényeire engedélyesek 1 225 000 frt hozzájárulást ígáltak. A prioritások kibocsátási ára 75%-ban lett propozícióba hozva.

Truchli Mihály berencsi molnár, f. hó. 22-en reggel lovaival a városba jött s a „Szarvas” fogadóba szállt. Kocsisának sürögő dolga akadt, a lovakat ki nem fogta. A lovak ott valamitől megijedtek s a Schiller kávéház felé szaladva, a kocsit egy gesztenyefában megakad s ott fölé kette tört. Szerencsére emberlethen nem esett kár. A gazdát s a gondatlan kocsist meg fogják büntetni.

Pórus járt cigányok. A nyitrai szolgabírósg negy oláhcsigányt fogatott el e héten, kik különféle lopásban tanúsított virtusuk miatt rászolgáltak a szolgabíró kocsijára. A nyitrai főbíró azon, a cigányokat bizonyára középkori kegyetlenségre emlékeztető bánásmódban részesítette, hogy — rovide nyiratta Indiána utódjainak bizontos fejét. Az így meggyalázott morek, most egy kis travesztiaival nagybusan hangoztatják Sancho Panza elmes mondását, hogy: Nemelyik cigány gyapjuert megyen és maga ter vissza megnyirva.

Mert már egyszer... Miss Mary gyönyörű fehér atlasruhában ment jegyese Mr. Bull oldalán az esküvőre. Mint-hogy a dolg Amerikában történt, hol nincsenek káptalanok s hol ennélfogva abszolúte lehetetlen megpumpolni a kanonokokat menyegzői fogatok: tehát csak gyalog ballagtak az Isten házába. Utközben Mr. Bull, a helyett hogy maga elé nézett volna, Miss Mary nefelejek szemében felejtette tekintetét s egy pocolyába lépve, szörnyen befecsegtette Miss Mary hofehér ruháját. Miss Mary iszonyu dühbe jött, hogy: „hiszen majd megadod ennek az arát!” — A templomba jöve, kérdeze a pap Miss Mary-t: — Akar-e Mr. Bull neje lenni? — Nem! — Miért? — Mert már egyszer megharagudtam reá, jegyz meg boszútól líhegye a befecsekedett Miss Mary. — Másnap a vőlegény addig turbekolt arája oldalán, hogy ez vegre — különösen mikor a sárfoltokat kimosták — engedett és ujra megjelentek a papnál. — Akarja-e feleségül venni Miss Mary-t, kérde a pap Mr. Bulltól. — Nem! — válaszolt ez, hogy visszaadja a tegnapi sertiést. — Miért? kérde meghokkenve a pap. — Mert már egyszer megharagudtam reá. — Ujra szétváltak. A szülői, rokonok azonban addig kapacitáltak, hogy vegre, miután

szoros ut mellett fekszik. „Utánam fiúk! Velünk az Isten!” volt a vezényszava s Deymet nagy vesztesség után Eperjes felé futni kényszerítette. Kegeletes szavakkal, egy szépen vázolt életrajz keretében, a rendelkezésre álló okmányok alapján mondja el ezeket Alleker. Rendelkezésre állott volna maga az élő forrás, Erdősi Imre is, ki végző napjait itt körünkben, a piaristák rendházában élte le, de nevezetes, hogy az öreg ur soha erről a dologról beszélni nem akart. Így aztán az okmányok alapján homályos, miként került Erdősi mint selmeci tanár Guyon seregbe s a kritikus ebben csakúgy nem igazodhatik el, mint a forradalom sok más pontjára nézve, melyekről igazságos ítéletet csak az utókor van hivatva mondani. Annyi azonban bizonyos, hogy a jelen füzetben Erdősinek mint tanárnak és hazafi-nak igen vonzó képe van rajzolva, melyből a fiatal nemzedék hazaszeretetet tanulhat és ferhérent, a derek szerzötöl pedig kegyeletet az erdem iránt.

Közgazdaság.

Uj tagok. Redlich Frigyes Holics, Schinka testvérek Rajcsány, Pollák Lipót Kis-Belicz és Jurik Tamás Bánkeszi, a nyitrai gazdasági egyesület rendes tagjai sorába léptek.

Betiltott állatvásárok. Nyitra vármegye területén a ragados tódolob végleges irtása a husvéti ünnepek után megkezdődik. A betegség szétterjedésének megakadályozása céljából az irtási művelet folyamata alatt, a vármegye területén az összes állatvásárok alispáni rendelet folytán betiltatnak. Nagyon helyes intézkedés. Csak aztán az irtás is oly gyökeresen vitessék keresszül, hogy többé rendeletekre szükség ne legyen. A végleges irtás a privigei járásban veszi kezdetét.

Miniszteri elismerés. A földmívelésügyi m. kir. miniszter elismerését nyilvánította Agnelli József csári plebánosnak, a burgonyatermes terén szerzett érdemeiért. Nevezett plebán az ország egyik legkiválóbb gazdája, ki igazán megérdemli, hogy nevével színterjessze a hirt. Különösen burgonya vafajták előállítását uzi kiváló sikerrel. „Magyar kincs” nevű burgonyája európai híre vergődött, mert felülmúlja az eddig ismert burgonyafajtákat. Ezen burgonya igen nagyra fejlődik, nagyon szapora, nem rothad, a szárazságot jól bírja s a peronosporának ellentáll. Nemország nagy mennyiségben vásárolja vármegyei fontnevezett kiváló gazdájától ezen burgonyát, melyet a nyitrai gazdasági egyesület tagjai kedvezményesen aron vásárolhatnak. Örommel esztalokozunk a miniszter elismeréséhez és büszkék vagyunk rá, hogy ezen kiváló gazda Nyitra megyében működik.

Figyelmeztetés a lótenyésztőkhoz. A hazai és külföldi lókereskedők oly nagy számmal jelentkeznék a f. é. május hó 6-7 én Ersekújvárott megtartandó lóvásárra, hogy a rendező nyitrai gazdasági egyesület szükségesnek tartja a gazdákhoz ama figyelmeztetést intézni, hogy eladandó lovakat minél nagyobb számmal hozzák e vásárra, mert a forgalom előreláthatólag igen nagy leend. Különösen a külföldi mutat nagy vásárlási kedvet. Lakások és istállók az ersekújvári rendorkapitányi hivatal útján rendelhetők.

A juhhus, mint konzerv. Midőn a nyitrai gazdasági egyesület, Nyitra fölállítandó huskonzervgyár támogatásának kikérése végett, a földmívelésügyi m. k. miniszternek tisztelettel, a miniszter figyelmeztetését a küldöttséget, hogy a birka-hus feldolgozását is vegye programjába a felállítandó gyár, mert a birka-husnak ily módon leendő értékesítése nagyot lendítene stagnáló juhászatainkon. A földmívelési miniszter ezen figyelmeztetést mindenesetre tekintethe veszik a konzervgyár létesítésével megbízott intéző körök. A konzervgyár felállítását már oly türelmetlenül várják a felvidéki szarvasmarhatenyésztők, hogy folyvást negatják a nyitrai gazdasági egyesületet, miszerint ez ügyben Budapestre gyűlést hírdetne.

Ingyen szalmaprés a nyitrai gazdasági egyesület tagjainak. A földmívelésügyi m. kir. miniszter Nyitra megye gazdáinak az egyesület útján egy szalmaprést bocsátott rendelkezésre és pedig f. évi április hó elejétől 3 neti, legfeljebb azonban április hó végéig terjedő használatra. Felkérteket tehát mindazon vármegyei gazdák, kik e szalmaprést igénybe venni óhajtják, hogy a vármegyei gazdasági egyesület titkári hivatalánál legkésőbb e hó 31-ig jelentkezzenek.

Irodalom.

Erdősi Imre, a branyiszköi hóspap emlékezete. Irta Alleker Lajos k. r. tanár. Nyitra 1894. 62. l. Ara 20 kr. — Március 15-én Erdősi piaristának, vagy amint a történet nevezi: branyiszköi papnak nyitrai szülőháza emléktáblát állított a honfiai kegyelet. Ezen alkalomból írta Alleker tanár a fonebbi füzetet, melyben Erdősinek életét s nevezetesen Guyon hadosztályában a Schlick seregéhez tartozott s Deym gróf által vezényelt csapat ellen való 1849. február 5-iki branyiszköi szereplését mondja el. Erdősi, a tábori pap, 18 foknyi hidegben, keresztel a kezében az osztály élén rohant a meredek hegynek, mely a Szepesből Sárosba vezető

szoros ut mellett fekszik. „Utánam fiúk! Velünk az Isten!” volt a vezényszava s Deymet nagy vesztesség után Eperjes felé futni kényszerítette. Kegeletes szavakkal, egy szépen vázolt életrajz keretében, a rendelkezésre álló okmányok alapján mondja el ezeket Alleker. Rendelkezésre állott volna maga az élő forrás, Erdősi Imre is, ki végző napjait itt körünkben, a piaristák rendházában élte le, de nevezetes, hogy az öreg ur soha erről a dologról beszélni nem akart. Így aztán az okmányok alapján homályos, miként került Erdősi mint selmeci tanár Guyon seregbe s a kritikus ebben csakúgy nem igazodhatik el, mint a forradalom sok más pontjára nézve, melyekről igazságos ítéletet csak az utókor van hivatva mondani. Annyi azonban bizonyos, hogy a jelen füzetben Erdősinek mint tanárnak és hazafi-nak igen vonzó képe van rajzolva, melyből a fiatal nemzedék hazaszeretetet tanulhat és ferhérent, a derek szerzötöl pedig kegyeletet az erdem iránt.

Törvényszéki csarnok.

A pozsonyi kir. ítélőtábla által elintéztett perek jegyzéke.

Vrba József felperesnek — Baesky Jenő és társai ellen 2000 frtos, 50 frtos és 50 frtos váltó megsemmisítése ügyében, az I-ső bír. végzés helybenhagyva — Singer Adolf felperesnek — Jurik Pál ellen 85 frtos váltóperben, az I-ső bír. végzés helybenhagyva. — Kramer Józsefnek — nyitrai Hitelbank ellen sorsjegyek visszaadása iránti perben, az I-ső bír. ítélet helybenhagyva.

A nyitrai kir. törvényszék által 1894. évi márc. hó 20-án elintéztett polgári perek jegyzéke.

Szulyovszky György és társainak öv. Szulyovszky Erzsébet és t. elleni örökösödési perben, — felperesek keresetének helyadva — Juhász Pál felperesnek — Löwy Adolf felperesnek — Szóvik Mária ellen 1050 frt iránti perben, felperes keresetének hely adva. — Mairinger Jánosnak — Hurwald Mária és t. ellen ingatlanok tulajdonára iránti perben, — felperes keresetével elutasítva.

Felelős szerkesztő: dr. Toth János.

Kiadó és laptulajdonos: Huszár István.

Az ezidei vetődény alkalmával van szerencsém a n. e. közönségnek

eredeti MAUTHNER ÖDÖN-féle **vetőmagvakat,**

nevezetesen:

Lucerna és vöröshere magokat. Esparsettet, eredeti oberndorfi és maslajta

takarmányrépamagot,

valamint mindennemű konyhakerti magvakat,

többek között Carfiolt, különféle retek, káposzta, kalaráb, paradicsom, petrezselyem és répamagot ajánlani.

Miután én csupán Mauthner Ödön budapesti cég magjait árusítom, a magok megbízhatóságát illetőleg a n. e. közönségnek a lehető legnagyobb kezeséget nyújtom, és mivelhogy

Mauthner-féle árjegyzék eredeti árait

hozom számításba, kérem a t. szükséglettel bíró közönség ama részét, kik Mauthner-féle megbízható magokra reflektálnak, hogy megrendeléseiket cégem közbenjárásával eszközölői sziveskedjenek. Legpontosabb kiszolgálást biztosítva maradtam teljes tisztelettel

FRITZE BÓDOG

fűszerkereskedő Nyitra, a „Korona szálló”-val szemben.

HIRDETMÉNY.

Alulírott, ki több éven át Mayer Károly helybeli és Tomaschek szeredi építész uraknál mint munkavezető voltam alkalmazva, a **pozsonyi m. kir. államépítészeti hivatalnál f. hó 18-án az**

építőmesteri vizsgát sikerrel kiállottam.

Midőn magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlom, van szerencsém ezennel tisztelettel értesíteni, hogy ezentul

mindennemű építkezési munkát

készséggel elvállalok.

Teljes tisztelettel

Bartha János,

építőmester,

Nyitra, szél-utca 4. sz.

Nyitra-Egerszegh község előjáróságától.

355-1-894. sz.

24. 1. 3.

Malomeladási hirdetmény.

Nyitra-Egerszegh község tulajdonát képező, és a Nyitra-folyó partján lévő négykerekű „vizimalom” összes felszerelvényeivel, a vízduzzasztó gát s vízhasználati joggal, valamint a malomkert illetve malomzajeggel együtt nyilvános árverésen el fog adatni.

A malom tényleges eladása után ugyancsak árverés útján eladatik a „Molnár lakház” is.

Az árverés határnapján **1894. évi május hó 7-ikének délelőtti 9 órája** tüzetik ki Nyitra-Egerszegh községbe a körjegyzői irodába.

Az eladandó tárgyak bármikor megsemmisíthetők, az árverési feltételek pedig a körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nyitra-Egerszeghen, 1894. évi március hó 20-án.

Várszeghy, körjegyző.

Kuma Lukács, bír.

ÁRVERÉS.

F. évi március hó 31-en d. e 10 órakor **Nyitra-Trankon** az ottani jegyzősegi irodában

230 magyar holdnyi jó minőségű szántóföldből és rétből,

valamint 2 lakházból és megfelelő gazdasági épületekből álló tagosított

birtok

egészben vagy két részben önkéntes árverés útján eladatik.

A kikiáltási ár egészben 68000 frt, a mennyiben pedig két részben árvereltetnek, 38000 frt illetve 30000 frt, s ezen alul a birtok le nem ütetik.

Bánatpenzül a kikiáltási ár 5%-a leteendő.

Bővebb értesítést nyerhetni **frankwelli dr. Umlauff Gyula ügyvéd irodájában Pozsonyban, hosszu-utca 12. sz. alatt.**

3-3.

Mindennemű műtrágya.

A magas kormány kezdeményezése folytán 3,000,000 frt alaptőkével alapított

Hungária műtrágya-, kénsv- és vegyi ipar részvény-társaság

ajánlja saját gyártmányu, tiszta kénsvával feltárt, elismert kitünő minőségű műtrágyáit: **csontliszt-, spodium-, ammoniak és ásványi superphosphatokat, párolt csontlisztet,**

THOMAS-SALAKOT,

chilisalétromot, kénsvavas kálit és ammoniakot; különlegességeket, mint: szőlő-, répa-, rétb-, kender- stb. trágyát és mindennemű egyéb műtrágyát. — Talaj-elemzések díjmentesen eszközöltenek. — Felvilágosítással és árjegyzékkel készségesen szolgál gyáraink központi irodája: **VI., Váci-körút 21. sz.** (Iparudvar), hová a levelek és megrendelések intézendők. — Telefon-szám 882.

1. 13-52.

Thomas-salak.